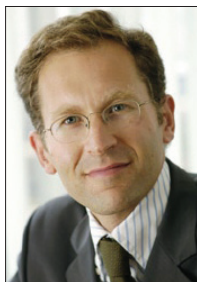

Aktualności MSSF

Pojawiające się problemy i praktyczny poradnik*

Dodatek 66 - wrzesień 2008 r.

Zmieniony MSR 23 – Pytania i odpowiedzi, część 2

Jest to drugi z serii dwóch dodatków prezentujących pytania i odpowiedzi dotyczące zmienionego MSR 23. Olivier Scherer, partner w grupie globalnych usług doradztwa księgowego PwC przygląda się niektórym problemom związanym z zastosowaniem zmienionego standardu, jakimi zajmowała się jego grupa.

Zmieniony MSR 23 wchodzi w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później (w przypadku jednostek z UE wymaga on jeszcze zatwierdzenia przez UE). Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie.

Ogólny zakres i definicje

W ramach swojego projektu drobnych ulepszeń za rok 2008 RMSR zmieniła listę kosztów, które mogą być ujęte w kosztach finansowania zewnętrznego. Czy to coś zmieni w praktyce?

Zmiana ta powinna wyeliminować niespójności pomiędzy kosztami z tytułu odsetek liczonymi zgodnie ze zmienionym MSR 23 a MSR 39. Zmieniony MSR 23 odwołuje się do metody efektywnej stopy procentowej opisanej w MSR 39. Kalkulacja obejmuje opłaty, koszty transakcji oraz amortyzację dyskonta lub premii związanych z finansowaniem zewnętrznym. Elementy te były już zawarte w MSR 23. Jednak MSR 23 mówił też o dodatkowych kosztach poniesionych w związku z uzyskaniem pożyczek i kredytów, ale nie definiował ich. Mogło to powodować różnice w obliczeniu kosztów z tytułu odsetek w porównaniu do obliczenia zgodnego z MSR 39. Nie przewiduje się znaczących skutków tej zmiany. Dostosowanie definicji oznacza, że kierownictwo stosuje tylko jedną metodę liczenia kosztów z tytułu odsetek.

Czy składnik wartości niematerialnych może być „dostosowywanym składnikiem aktywów” zgodnie ze zmienionym MSR 23?

Tak. Składnik wartości niematerialnych, który wymaga znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży jest „dostosowywanym składnikiem aktywów”. Tak będzie w przypadku wewnętrznie wytwarzanego składnika wartości niematerialnych w fazie rozwoju, kiedy potrzebny jest „znacznym okresie czasu” do jego ukończenia, takiego jak na przykład oprogramowanie komputerowe. Stopa kapitalizacji odsetek jest stosowana tylko do kosztów, które same są kapitalizowane.

Czy należy brać pod uwagę zamiary kierownictwa przy ocenie „znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży”?

Tak. W momencie nabycia składnika aktywów kierownictwo powinno ocenić, czy na dzień nabycia jest on „przygotowany do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży”. W zależności od tego, jak kierownictwo zamierza wykorzystywać składnik aktywów, może on być dostosowywanym składnikiem aktywów zgodnie ze zmienionym MSR 23.

Na przykład, kiedy nabyty składnik aktywów może być używany tylko w połączeniu z większą grupą środków trwałych lub został nabyty konkretnie w celu budowy określonego dostosowywanego składnika aktywów, wówczas oceny, czy nabyty składnik aktywów jest dostosowywanym składnikiem aktywów, dokonuje się w połączeniu z pozostałymi środkami trwałymi.

Przykład

Spółka telekomunikacyjna nabyła licencję 3G. Licencja może być sprzedana lub udzielona osobie trzeciej. Kierownictwo zamierza jednak wykorzystywać ją do prowadzenia sieci bezprzewodowej. Rozwój sieci rozpoczyna się w momencie nabycia licencji.

Czy koszty finansowania zewnętrznego poniesione w związku z nabyciem licencji 3G powinny być kapitalizowane do czasu, aż sieć będzie gotowa do jej zamierzonego użytkowania?

Rozwiązanie

Tak. Licencja została nabyta wyłącznie w celu prowadzenia sieci bezprzewodowej. Fakt, że licencja może być użytkowana lub udzielona osobie trzeciej nie ma znaczenia. Nabycie licencji jest pierwszym krokiem w szerszym projekcie inwestycyjnym (rozwoju sieci). Jest to część inwestycji w sieć, co spełnia warunki definicji dostosowywanego składnika aktywów zgodnie ze zmienionym MSR 23.

Przykład

Firma zajmująca się nieruchomościami poniosła koszty na nabycie pozwolenia na budowę budynku. Nabyła także sprzęt, który będzie wykorzystywany do budowy różnych budynków.

Czy koszty finansowania zewnętrznego poniesione w związku z nabyciem pozwolenia oraz sprzętu mogą być kapitalizowane do czasu ukończenia budowy budynku?

Rozwiązanie

Tak w przypadku pozwolenia, które dotyczy konkretnego budynku. Jest to pierwszy krok w szerszym projekcie inwestycyjnym. Jest częścią kosztów budowy budynku, co spełnia warunki definicji dostosowywanego składnika aktywów.

Nie w przypadku sprzętu, który będzie wykorzystywany przy innych projektach budowlanych. Jest on gotowy do „zamierzonego użytkowania” już w momencie nabycia. Nie spełnia zatem warunków definicji dostosowywanego składnika aktywów.

Czy w ramach umowy koncesji na usługi operator powinien kapitalizować koszty finansowania zewnętrznego poniesione w związku z budową lub modernizacją składnika aktywów należącego do infrastruktury?

Umowy koncesji na usługi wykazuje się zgodnie z KIMSF 12. Zapłatę otrzymaną za usługi budowy lub modernizacji ujmuje się w wartości godziwej albo jako składnik aktywów finansowych, albo jako składnik wartości niematerialnych, zależnie od warunków umowy.

Operator, który wykazuje składnik wartości niematerialnych w zamian za usługi budowlane, kapitalizuje związane z tym koszty finansowania zewnętrznego poniesione na etapie budowy. Natomiast operator, który wykazuje składnik aktywów finansowych, obciąża odnośnymi kosztami finansowania zewnętrznego rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Nieruchomość w trakcie budowy, która ma być wykorzystywana w przyszłości jako nieruchomość inwestycyjna, wchodzi w zakres zmienionego MSR 40 (maj 2008 r.) i należy ją wyceniać w wartości godziwej również w okresie jej budowy, jeżeli wartość godziwa jest zasadą rachunkowości przyjętą przez jednostkę dla nieruchomości inwestycyjnych. Czy koszty finansowania zewnętrznego przypisane do nieruchomości inwestycyjnej wycenianej w wartości godziwej mogą być kapitalizowane?

Tak. Zmieniony MSR 23 nie wymaga obowiązkowej kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego aktywów wycenianych w wartości godziwej, jako że w ujęciu netto nie będzie to miało wpływu na wycenę składnika aktywów. Jednakże kierownictwo może zdecydować się na kapitalizację takich kosztów finansowania zewnętrznego. Jednostka, która się na to zdecyduje, obniża swoje koszty z tytułu odsetek poniesione w okresie o kwotę skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego i koryguje odpowiednio wartość bilansową nieruchomości inwestycyjnej. Ponowna wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej ma bezpośredni wpływ na zysk lub stratę powstałą w wyniku zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wykazanej w rachunku zysków i strat za dany okres.

Koszty finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane

Jednostka zależna (lub współkontrolowana jednostka lub jednostka stowarzyszona) finansuje budowę dostosowywanego składnika aktywów przy pomocy pożyczki wewnątrzgrupowej. Czy koszty finansowania poniesione w związku z tą pożyczką powinny być kapitalizowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki zależnej (lub współkontrolowanej jednostki lub jednostki stowarzyszonej)?

Tak. Koszty finansowania zewnętrznego podlegają kapitalizacji do poziomu kosztów faktycznie poniesionych przez jednostkę zależną (lub jednostkę współkontrolowaną lub stowarzyszoną).

Jednostka zależna (lub jednostka współkontrolowana lub stowarzyszona) finansuje dostosowywany składnik aktywów poprzez podwyższenie kapitału, którego dostarcza jednostka dominująca (lub uczestnik przedsięwzięcia lub inwestor). Czy teoretyczna kwota kosztów finansowania zewnętrznego może być kapitalizowana w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki zależnej (lub jednostki współkontrolowanej lub stowarzyszonej)?

Nie, ponieważ jednostka zależna (lub jednostka współkontrolowana lub stowarzyszona) nie poniosła żadnych kosztów finansowania. Standard nie zajmuje się faktycznym ani przypisanym kosztem kapitału własnego.

Przyjmijmy te same fakty, co powyżej. Z tą różnicą, że jednostka dominująca (lub uczestnik przedsięwzięcia lub inwestor) finansuje pożyczkę wewnątrzgrupową bądź podwyższenie kapitału kredytem bankowym. Jak jest to traktowane w różnych sprawozdaniach finansowych jednostki dominującej i jednostki zależnej (lub jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej)?

	Jednostkowe sprawozdanie finansowe	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe		
	Koszt lub wartość godziwa	Konsolidacja pełna	Konsolidacja proporcjonalna	Metoda praw własności
Jednostka zależna	Nie ¹	Tak ²	n.d.	n.d.
Jednostka wspólnie kontrolowana	Nie ¹	n.d.	Tak ³	Nie ⁴
Jednostka stowarzyszona	Nie ¹	n.d.	n.d.	Nie ⁴

1. W jednostkowym sprawozdaniu finansowym inwestor (lub uczestnik przedsięwzięcia lub jednostka dominująca) wykazuje tylko inwestycję w jednostce stowarzyszonej (lub jednostce wspólnie kontrolowanej lub zależnej). Nie jest to dostosowywany składnik aktywów, więc koszty finansowania zewnętrznego nie mogą być kapitalizowane.
2. Kapitalizacja kosztów finansowania zewnętrznego jest wymagana. Jednakże kwota kosztów finansowania poniesionych przez jednostkę zależną może być skorygowana tak, aby odzwierciedlała, w jaki sposób dostosowywany składnik aktywów był finansowany z punktu widzenia grupy jako całości.
 - Jeżeli grupa wykorzystuje kredyty ogólne zaciągane na zewnątrz, koszty finansowania zewnętrznego kapitalizowane przez jednostkę zależną koryguje się, jeżeli stopa kapitalizacji na poziomie grupy jest różna od stopy stosowanej przez jednostkę zależną.
 - Jeżeli grupa wykorzystuje celowe kredyty zaciągane na zewnątrz, koszty finansowania zewnętrznego koryguje się, jeżeli koszty finansowania kredytów zaciąganych na zewnątrz różnią się od kwoty kosztów finansowania kapitalizowanej przez jednostkę zależną.

Koszty finansowania zewnętrznego obliczane i kapitalizowane zgodnie ze zmienionym MSR 23 nie mogą przekraczać kwoty kosztów finansowania poniesionych na poziomie grupy.

Jeżeli jednostka dominująca nie ma żadnych kredytów zaciągniętych na zewnątrz, koszty finansowania kapitalizowane przez jednostkę zależną są eliminowane, ponieważ z punktu widzenia grupy żadne koszty finansowania nie zostały poniesione.

3. W przypadku stosowania metody konsolidacji proporcjonalnej w celu wykazania jednostek wspólnie kontrolowanych, dostosowywany składnik aktywów jednostki wspólnie kontrolowanej będzie spełniał warunki definicji podanej w MSR 23 w sprawozdaniu finansowym uczestnika przedsięwzięcia. Koszty finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, są więc ustalane przy uwzględnieniu kosztów odsetek poniesionych w związku z kredytem bankowym, jeżeli jest to kredyt celowy lub jeżeli nie, stopy kapitalizacji kredytów ogólnych, w tym kredytu bankowego.
4. Jedynym składnikiem aktywów ujmowanym w sprawozdaniu finansowym inwestora, który stosuje metodę praw własności, jest inwestycja w jednostce stowarzyszonej lub wspólnie kontrolowanej. Żadna z nich nie jest dostosowywanym składnikiem aktywów zgodnie z definicją w zmienionym MSR 23. Koszty finansowania zewnętrznego nie mogą więc być kapitalizowane.

Jednostka posiada przychody z tytułu inwestycji z kredytów ogólnych. Czy kierownictwo odejmuje przychody z inwestycji od kosztów finansowania zewnętrznego dostępnego do kapitalizacji?

Nie. Nie ma żadnych konkretnych wytycznych w sprawie kredytów ogólnych, w przeciwieństwie do kredytów celowych (koszty finansowania pomniejszone o przychody z inwestycji). Fundusze zainwestowane „tymczasowo” nie mogą być uznawane za pochodzące z kredytów ogólnych, nie zaś z innych źródeł (kapitału własnego lub środków pieniężnych wypracowanych w ramach działalności operacyjnej). Nie można więc wykazać, że uzyskano jakieś przychody z kredytów ogólnych.

W jaki sposób ustala się kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, jeżeli dostosowywany składnik aktywów jest finansowany poprzez połączenie kredytów celowych na dany składnik aktywów oraz kredytów ogólnych?

Kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, wylicza się następująco:

- Jeżeli jednostka pożyczka środki konkretnie w celu uzyskania dostosowywanego składnika aktywów, kierownictwo ustala kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane jako faktyczne koszty finansowania zewnętrznego poniesione w związku z danym kredytem w danym okresie, pomniejszone o przychody z inwestycji z tytułu czasowego zainwestowania tych kredytów (MSR 23Z, par. 12).
- Jeżeli jednostka zaciąga kredyt ogólny i wykorzystuje środki z tego kredytu w celu uzyskania dostosowywanego składnika aktywów, kierownictwo ustala kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do wydatków poniesionych na dany składnik aktywów. Stopa kapitalizacji to średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotycząca kredytów jednostki, które pozostawały do spłaty w ciągu okresu, z wyjątkiem kredytów zaciągniętych konkretnie w celu uzyskania dostosowywanego składnika aktywów (MSR 23Z, par. 14).

Poniższy przykład ilustruje sposób wyliczenia kwoty kosztów finansowania zewnętrznego, która może być kapitalizowana.

Interakcje pomiędzy MSR 23 a MSR 11

Kontrakt wykazywany zgodnie z MSR 11 jest finansowany kredytami ogólnymi i stanowi pozycję kredytową netto (zaliczki większe niż poniesione koszty). Czy przychody netto z tytułu odsetek są traktowane jako “koszt” umowy?

Przykład

W dniu 1 lipca 2006 r. jednostka A zawarła umowę o budowę budynku na kwotę 2,2 mln W. Budynek został ukończony na koniec czerwca 2007 r. W okresie tym dokonano następujących płatności na rzecz wykonawcy.

Data płatności

Kwota (tys. W)

1 lipca 2006 r.	200
30 września 2006 r.	600
31 marca 2007 r.	1.200
30 czerwca 2007 r.	200
Razem	2.200

Finansowanie zewnętrzne jednostki A na koniec jej roku finansowego, tj. 30 czerwca 2007 r. przedstawiało się następująco:

- 10% czteroletnia obligacja o prostym oprocentowaniu płatnym raz do roku, związana konkretnie z tym projektem. Zadłużenie na 30 czerwca 2007 r. wynosiło 700.000 W. Koszty odsetkowe poniesione z tytułu tego zadłużenia w ciągu roku wyniosły 65.000 W, natomiast przychody z tytułu odsetek uzyskane z tych funduszy, podczas gdy były one utrzymywane w oczekiwaniu na wypłaty, wyniosły 20.000 W.
- 12,5% 10-letnia obligacja o prostym oprocentowaniu płatnym raz do roku. Zadłużenie na dzień 1 lipca 2006 r. wynosiło 1.000.000 W i pozostało niezmienione w ciągu roku.
- 10% 10-letnia obligacja o prostym oprocentowaniu płatnym raz do roku. Zadłużenie na dzień 1 lipca 2006 r. wynosiło 1.500.000 W i pozostało niezmienione w ciągu roku.

Dla potrzeb tego przykładu przyjmujemy, że koszty odsetek równają się kosztom finansowania zewnętrznego.

Rozwiązanie

Wydatki poniesione na uzyskanie dostosowywanego składnika aktywów są najpierw alokowane do kredytów celowych. Pozostałe wydatki alokuje się do kredytów ogólnych.

Analiza wydatków

	Wydatki (tys. W)	Kwota alokowana na kredyty ogólne (tys. W)	Kwota ważona za pozostały okres (tys. W)
1 lipca 2006 r.	200	0	0
30 września 2006 r.	600	100*	100 x 9/12
31 marca 2007 r.	1.200	1.200	1.200 x 3/12
30 czerwca 2007 r.	200	200	200 x 0/12
Razem	2.200		375

*Kredyty celowe w wysokości 700.000 zostały w pełni wykorzystane; pozostała część kosztów jest więc alokowana na kredyty ogólne. Stopa kapitalizacji dla kredytów ogólnych to średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotycząca kredytów jednostki, które pozostawały do spłaty w ciągu okresu, z wyjątkiem kredytów zaciągniętych konkretnie w celu uzyskania dostosowywanego składnika aktywów. $\text{Weighted average borrowing cost: } 12,5\% (1.000/2.500) + 10\% (1.500/2.500) = 11\%$

Koszty finansowania, które powinny być kapitalizowane

	Kwota (W)
Finansowanie celowe	65.000
Finansowanie ogólne (375.000 W x 11%)	41,250
Razem	116.250
Minus przychody z tyt. odsetek od finansowania celowego	(20.000)
Kwota do kapitalizacji	86.250

Zatem, koszty finansowania, jakie powinny zostać skapitalizowane to 86.250 W.

Nie. Jeżeli kontrakt znajduje się w pozycji kredytowej netto przez cały okres budowy, nie kapitalizuje się żadnych kosztów. Firma prowadząca budowę nie poniosła żadnych kosztów finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przypisać do budowy.

Pozycja netto w kontrakcie może ulegać zmianie w trakcie budowy z debetowej na kredytową (lub odwrotnie). Kapitalizacja jest wymagana w przypadku tych okresów, w których umowa znajduje się w pozycji debetowej netto.

Czy kwota kosztów finansowania zewnętrznego kapitalizowana zgodnie z MSR 11 staje się częścią kosztu, który jest wykorzystywany jako miernik stopnia zaawansowania prac?

Koszty finansowania zewnętrznego, które można przypisać do działalności umownej, uznaje się za część kosztów kontraktu. Metoda kosztów poniesionych (cost-to-cost) zasadniczo bierze pod uwagę wszystkie koszty faktycznie poniesione oraz całość kosztów przewidywanych do zakończenia budowy przy pomiarze stopnia zaawansowania prac. Koszty, które nie odzwierciedlają stopnia zaawansowania prac (na przykład, koszty związane z przyszłą działalnością (MSR 11.27) są wyłączone z kalkulacji). Może to obejmować koszty finansowania zewnętrznego poniesione z tytułu kredytów celowych uzyskanych z góry za cały projekt.

Okres przejściowy, zastosowanie po raz pierwszy oraz różnice w stosunku do US GAAP

Jaka jest data wejścia w życie zmienionego MSR 23?

Zmieniony MSR 23 obowiązuje dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub później, przy czym dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie.

Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF, które zostały zatwierdzone przez UE, nie mogą stosować zmienionego MSR 23 do czasu jego zatwierdzenia.

Czy kierownictwo powinno przekształcić okresy porównawcze w swoich sprawozdaniach finansowych, jeżeli zdecyduje się na przyjęcie zmienionego MSR 23 od daty przypadającej przed datą bilansu otwarcia aktualnie prezentowanego roku?

Zmieniony MSR 23 stosuje się prospektywnie od wybranej daty wcześniejszego zastosowania. Jeżeli data ta wypada przed datą bilansu otwarcia bieżącego okresu sprawozdawczego,

wcześniejsze zastosowanie spowoduje przekształcenie liczb w sprawozdaniu finansowym za rok poprzedni. Tak więc dane porównawcze w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres będą pokazywały skutek prospektywnego zastosowania zmienionego MSR 23 od wcześniejszej daty.

Czy spółki, które kapitalizowały koszty finansowania zewnętrznego zgodnie z MSR 23, odczują skutki wprowadzenia zmienionego MSR 23?

Nie. Większość spółek nie odczuje żadnych skutków, ponieważ wytyczne w sprawie ustalania kwoty kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, rozpoczęcia, zawieszenia i zaprzestania kapitalizacji pozostają zasadniczo niezmienione.

Spółka, która kapitalizowała koszty finansowania zewnętrznego zapasów lub aktywów wycenianych w wartości godziwej, może odczuć skutki zmian, jako że to nie będzie już wymagane zgodnie ze zmienionym MSR 23.

Zgodnie z poprzednimi zasadami rachunkowości, jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy kapitalizowały koszty finansowania zewnętrznego metodą, która różniła się od metody podanej w zmienionym MSR 23. Czy można stosować tę samą metodę w stosunku do środków trwałych w budowie na dzień przejścia na MSSF?

Nie. Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy ma dwie następujące możliwości określone w MSSF 1 w stosunku do środków trwałych znajdujących się już w budowie na dzień przejścia na MSSF:

- Wyceniać te aktywa zgodnie z innymi standardami (MSR 16, MSR 38, MSR 11) bez kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego (ewentualnie niektóre aktywa mogą być wyceniane w wartości godziwej zgodnie z MSSF 1, jeżeli spełnione są określone warunki) lub
- Wyznaczyć datę przed datą przejścia na MSSF, która zbiega się z datą rozpoczęcia kapitalizacji zgodnie ze zmienionym MSR 23. Koszty finansowania zewnętrznego wycenia się i kapitalizuje zgodnie ze zmienionym MSR 23 począwszy od tej daty.